

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst	: 11 februari 2025	Referentie	: 25/ICEA/02960	Telefoon	: (088) 496 04 21
Bijlage(n)	:	Behandelaar	: Coen Bongers	E-mail	: info@cea.nl

Onderwerp **Reactie dr. Eric Mantelaers - Consultatieformulier uitgangspunten raamwerk**

Let op

Het consultatieformulier bestaat uit vijf onderdelen. Ieder onderdeel verwijst naar de relevante paragraaf van [het consultatiedocument](#) en bevat de bijbehorende doelstellingen, uitgangspunten, consultatievragen en antwoordvelden. Houd hier rekening mee bij het lezen van deze reactie.

Onderdeel 1 van 5

Paragraaf 3.1

Eindtermen op basis van leeruitkomsten

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none">1. toekomstbestendig zijn;4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe raamwerk beschrijft de eindtermen op basis van leeruitkomsten met op strategisch niveau kaders voor het onderwijs- en toetsprogramma. Onderwijsinstellingen en RPO zijn aansluitend verantwoordelijk voor het opleidings- en toetsprogramma dat wil zeggen het ontwerp van leer- en lesdoelen en de onderwijs- en toetsvormen.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Welke kansen ziet u (bij het ontwerpen en invullen van het opleidings- en toetsprogramma) wanneer CEA de eindtermen beschrijft op basis van leeruitkomsten?2. Welke belemmeringen ziet u (om dit te realiseren)?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Gecombineerde perspectieven: werkveld en opleiding.
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">1. Meer 1) flexibiliteit en 2) mogelijkheden tot innovatie in zowel a) de opleiding, maar vooral ook bij b) het toetsen. Vooral bij het toetsen zou overwogen kunnen worden om simulaties te gaan inzetten.
	<ol style="list-style-type: none">2. Naarmate de kaders op een hoger niveau worden geformuleerd, ontstaat het risico op wildgroei.

Onderdeel 2 van 5

Paragraaf 3.2

Themagericht raamwerk

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none">2. conceptuele vorming stimuleren (en het 'stapelen' van onderwerpen voorkomen);3. aansluiten op de diverse werkpraktijk;4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe onderwijsraamwerk beschrijft de eindtermen themagericht.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Welke kansen ziet u als het gaat om een thematische insteek?2. Welke belemmeringen ziet u als het gaat om een thematische insteek?3. Voor welke (max 6) thema's zou u kiezen voor de oriëntatie Assurance en/of Accountancy-MKB?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Gecombineerde perspectieven: werkveld en opleiding.
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">1. Geen aanvullende kansen, anders dan de genoemde in het consultatiedocument.2. Organisatorisch kan dit uitdagingen opleveren. Afstemming tussen opleiding, kantoor, student, begeleider enz.3. Naar mijn mening zouden we het aantal specialismen moeten beperken, vanwege 1) het feit dat veel van de beoogde specialismen thuishoren in de gereedschapskist van de generalist en 2) omdat specialisatie later (na de 'primaire' accountantsopleiding), in het beroepenveld en als onderdeel van de permanente educatie, zeker zal plaatsvinden. Thema's in de oriëntatie Assurance zouden kunnen zijn: 1) IT-audit, 2) Fraude en 3)

Onderdeel 2 van 5

Paragraaf 3.2

Themagericht raamwerk

Overheid. Specialismen in het MKB-domein zijn naar mijn mening niet noodzakelijk.

Onderdeel 3 van 5

Paragraaf 3.3

Theorie en praktijk geïntegreerd in de eindtermen

Doelstellingen	<p>A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze:</p> <ol style="list-style-type: none">3. aansluiten op de diverse werkpraktijk. <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. het leereffect voor studenten optimaal is;2. dubbelingen voorkomen worden;3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt;4. de professionele ontwikkeling tot startbekwame accountant in een actieve leercultuur plaatsvindt.
Uitgangspunt	CEA wil de integratie van theorie en praktijk zoveel mogelijk stimuleren door de eindtermen geïntegreerd te beschrijven en in het raamwerk geen onderscheid te maken in eindtermen voor theorie en praktijk.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Hoe kijkt u aan tegen de integratie van de eindtermen van theorie en praktijk?2. Welke kansen ziet u daarin voor studenten, het onderwijs- en/of het werkveld?3. Welke belemmeringen ziet u?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Gecombineerde perspectieven: werkveld en opleiding.
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">1. Dit is een interessante gedachte. Zeker waard om nader te onderzoeken.2. Integratie kan leiden tot snellere en betere inzichten voor de student. Aantrekkelijkheid van de opleiding kan zodoende worden verbeterd. Kwaliteit van kennis en vervaardigheden kunnen op die manier worden verbeterd.3. "Integratie" betekent samenwerken. Daarvoor is het nodig dat er een wederzijds begrip ontstaat

Onderdeel 3 van 5

Paragraaf 3.3

Theorie en praktijk geïntegreerd in de eindtermen

tussen de vertegenwoordiger van 1) het kantoor en 2) de opleiding. Veel kantoren zijn intensief betrokken bij de verschillende opleidingsinstituten, waardoor die samenwerking soepel verloopt. Voor de kantoren waar dit minder het geval is, zal aan beide kanten geïnvesteerd moeten worden in deze samenwerking.

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

Doelstellingen	<p>A. Eindtermen die zodanig zijn van opzet en inhoud dat ze:</p> <ol style="list-style-type: none">4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen. <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <ol style="list-style-type: none">3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt. <p>C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd;2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.
Uitgangspunt	<p>In het nieuwe raamwerk wordt de ECTS-norm per vakgebied losgelaten. Het beheersingsniveau omschrijft de kwalificaties bij afronding van de accountantsopleiding. Dit geeft de mate van complexiteit en zelfstandigheid aan waarop iemand de vereiste competenties moet behalen. De kwalificaties sluiten aan op het European Qualifications Framework (EQF) zoals dat in EU verband is opgesteld. Ook stelt CEA de eisen waaraan een student moet voldoen om de praktijkopleiding te mogen beginnen conform EQF. Voor de normen van de studielast en studieduur overweegt CEA verschillende mogelijkheden. Deze verschillen in hoeverre CEA opleidingen ruimte biedt om het opleidings- en toetsprogramma in te vullen en een beroep doet op de verantwoordelijkheid van de opleidingen om de kwaliteitsnorm te handhaven. In haar toezichtsrol beoordeelt CEA in hoeverre opleidingen de eindtermen realiseren en vaststellen dat een student deze heeft behaald.</p>
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Op welk niveau horen kwantitatieve en/of kwalitatieve normen thuis in de eindtermen?

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<p>Bijvoorbeeld op themaniveau, op initieel- en/of eindniveau? En maakt u daarin onderscheid als het gaat om type normering (studielast, studieduur, beheersingsniveau)?</p> <ol style="list-style-type: none">2. Acht u het noodzakelijk om normen op te nemen in de eindtermen voor studielast en studieduur? Wat zijn uw voornaamste overwegingen hierbij?3. Welke kansen of belemmeringen ziet u bij de mogelijkheden (zie hieronder) die CEA moet meenemen in haar overweging?	
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Gecombineerde perspectieven: werkveld en opleiding.	
Antwoord	<ol style="list-style-type: none">1. Naar mijn mening zou het goed zijn om de normen (beheersingsniveau) te formuleren op themaniveau (eindniveau).	
	<ol style="list-style-type: none">2. Omwille van de vergelijkbaarheid en ter voorkoming van het 'hoppen' tussen de verschillende opleidingsinstituten ben ik geneigd om normen noodzakelijk te vinden. Anderzijds zou ik ook kunnen leven zonder die normen en wel om de volgende reden. Als het raamwerk wordt opgezet vanuit de leerdoelen, dan zou het zo kunnen zijn dat het ene opleidingsinstituut kiest voor aanpak A en daardoor minder uren nodig heeft dan het instituut met aanpak B. Normen zouden dan beklappend kunnen werken.	
	Mogelijkheden	Uw overwegingen:
Studielast theoretische opleiding:		

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<ul style="list-style-type: none">• Geen normering voor de studielast,• Een minimum ECTS-norm voor gehele accountantsopleiding of een (minimum) ECTS-norm enkel voor de postinitiële fase.	
	<p>Studieduur en -last praktijkopleiding:</p> <ul style="list-style-type: none">• Urennorm behouden, al dan niet met een kwalitatieve norm voor vakgebied en type werkzaamheden;• Geen vertaling naar een urennorm, invulling aan NBA/RPO voor driejarige praktijkopleiding;• Geen kwalitatieve norm voor vakgebieden of type werkzaamheden.	
	<p>Beheersingsniveau theoretische en praktijkopleiding:</p> <p>CEA sluit met haar kwalificaties aan op het raamwerk dat gangbaar is in het hoger onderwijs. Het gaat om beheersing van de competenties op bachelor en/of masterniveau.</p> <p>CEA stelt per oriëntatie toelatingseisen (minimum) voor praktijkopleiding in aansluiting op het beroepsprofiel.</p>	<p>Paragraaf 3.4 van deze consultatie vind ik 'ingewikkeld'. We stimuleren de opleidingsinstututen, maar ook de kantoren om te innoveren. We willen hen vrijheden geven. Uiteindelijk gaat het erom om vast te stellen of de studenten de vereiste competenties beheersen. Hoe de opleiding en het kantoor dit (samen) regelen, is het minst belangrijk. Het gaat om het</p>

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

		resultaat. En daarom neig ik ernaar om de beheersing van de competenties te toetsen.
--	--	--

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

Doelstellingen	C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat: <ol style="list-style-type: none">1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd;2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.
Uitgangspunt	CEA overweegt een minimum set van competenties te beschrijven op basis waarvan een student aan de postinitiële fase van de theoretische opleiding kan beginnen zonder aanvullende deficiënties (instroomprofiel). Dit maakt voor studenten helder waar minimaal aan moet zijn voldaan en belemmert de student niet in zijn keuze van onderwijsinstelling. Opleidingen kunnen op basis van de minimum set een ontwikkelgesprek houden om te bepalen in hoeverre een student al competenties heeft verworven en waar aanvullende ondersteuning nodig is.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Hoe kijkt u aan tegen het beschrijven van een minimum set van competenties benodigd om te kunnen starten in de gehele postinitiële fase van de opleiding (dus het theorie- en praktijkdeel)? Welke uitdagingen ziet u daarbij om dit te realiseren?2. Wat is er volgens u nog meer nodig om een bredere en diverse instroom te faciliteren?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Gecombineerde perspectieven: werkveld en opleiding.
Antwoord	<p>Een minimum set van competenties is inderdaad een goed vertrekpunt. Het wordt een uitdaging om deze competenties (uniform) te meten.</p> <p>Ik ben een groot voorstander van een "brede", maar vooral "diverse instroom" (in controleteams e.d.). De kennis en ervaring die 'andersoortige mensen' meebrengen, is gigantisch belangrijk. Ik vraag me af of je</p>

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

die mensen accountant moet willen maken. Ik ben bang dat je hun spontaniteit en hun 'anders zijn' op die manier onnodig platslaat.